

Bezlepkový pokrm nebo oběd z vlastní krabičky? Ombudsman apeluje na posílení práv dětí ve školních jídelnách

24.4.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Pryč s nejasnostmi kolem dietního stravování

Potřeba stravovat se dietně často souvisí se zdravotním postižením – například v podobě potravinové alergie či intolerance. Lidé s postižením mají ze zákona právo na přiměřené opatření, kterým může být právě dietní strava. V současnosti ale vyhláška nezavazuje školní jídelny, aby dietní stravu dětem poskytovaly. Ombudsman Stanislav Křeček doporučuje, aby ministerstvo zakotvilo ve vyhlášce povinnost poskytnout strávnickům se zdravotním omezením dietní pokrm. Výjimkou by nadále zůstaly případy, kdy je pro školu nepřiměřeně zatěžující dietní stravu zajistit.

„Já a mí předchůdci v úřadu jsme řešili řadu případů, které se týkaly například žáků s bezlepkovou nebo bezlaktózovou dietou. Z antidiskriminačního zákona jsme dovodili povinnost jídelen vyjít více vstříc těmto žákům. Pro rodiče, školu i děti ale bude srozumitelnější, pokud budou pravidla dietního stravování stanovena přehledně ve vyhlášce,“ říká Stanislav Křeček.

Konec obav školních jídelen z domácích obědů?

Ministerstvo chce také nově umožnit, aby si žáci mohli sníst v prostorách školní jídelny pokrm přinesený z domova. To může podle ombudsmana významně pomoci i dětem, které se stravují odlišně z náboženských nebo světonázorových důvodů. Na ombudsmana se v poslední době často obracejí rodiče dětí, které jsou z domova zvyklé na veganskou nebo vegetariánskou stravu. Narážejí ale na nevstřícnost a obavy školních jídelen, pokud dětem chtějí do školky či školy připravit vlastní jídlo.

Ombudsman tuto změnu vítá a zároveň navrhuje, aby vyhláška výslovně umožňovala pomoci dětem s uskladněním a ohřevem přineseného jídla: *„Mám za to, že školám ani v dnešní situaci nic nebrání v tom, aby žákům pomohly oběd uchovat a připravit ke konzumaci. Tato podpora ze strany jídelen může výrazně prospět dětem se specifickými stravovacími potřebami, aby si mohly sníst plnohodnotné a teplé jídlo za stejných podmínek jako jejich spolužáci.“*

Co je nepřiměřené zatížení?

Nepřiměřené zatížení může mít mnoho podob a posuzuje se podle podmínek konkrétní školní jídelny. Za nepřiměřeně zatěžující by například bylo možné považovat, kdyby škola musela provést zásadní stavební úpravy nebo výrazně navýšit personál. Naopak samotné zvýšení nákladů nelze automaticky označit za nepřiměřené zatížení. Záleží na tom, jestli by konkrétní výše vynaložených finančních prostředků byla pro školu únosná.

Pokud by pro jídelnu bylo nepřiměřeně zatěžující vařit žákům se zdravotním omezením dietně, měla by podle ombudsmana poskytnout alespoň pomoc s uskladněním a ohřevem donesené stravy.

Přečtěte si hodnocení ombudsmana v konkrétních kauzách:

Pokud škola nedovoluje sníst si stravu donesenou z domova v prostorách školní jídelny, diskriminuje tím žáky se speciálními stravovacími potřebami z důvodu zdravotního postižení.

Pokud škola dětem žádným způsobem neumožňuje konzumovat stravu, která by odpovídala různým filozofickým a etickým názorům, například vegetariánství, veganství a podobně, jde o nepřímou diskriminaci.

- Připomínky ombudsmana k návrhu novely vyhlášky o školním stravování
- Návrh novely o školním stravování

https://www.ochrance.cz/aktualne/bezlepkovy_pokrm_nebo_obed_z_vlastni_krabicky_ombudsman_apeluje_na_posileni_prav_deti_ve_skolnich_jidelnach